

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

TÁJÉKOZTATÓ

A környezetvédelem és a fenntartható fejlődés érdekében végzett számvevőszéki ellenőrzésekről

Az Országgyűlés napirendjén szerepel a T/12721 az egyes klímapolitikai és zöld gazdaság fejlesztési tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat, amelyhez az Állami Számvevőszék előzőleg ajánlást fogalmazott meg.

Az Állami Számvevőszék mint az Országgyűlés legfőbb pénzügyi-gazdasági ellenőrző szerve kiemelt figyelmet fordít az Alaptörvényben is megjelenő jövő nemzedékek érdekére, és ellenőrzéseivel, valamint tapasztalatai összegzésével hozzájárul a környezetvédelmet és a fenntartható fejlődést érintő célkitűzések teljesítéséhez. A fenntartható fejlődés szemlélete, illetve az azzal összefüggő környezetvédelmi terület évek óta megjelenik az ÁSZ tevékenységében. Számos ellenőrzésünk kapcsolódott ezen területekhez.

Az ÁSZ **2011 októberében** nyilvánosságra hozott jelentése a **légszennyezés ellen és a klímapolitika terén tett intézkedéseket** (ezen belül az energiatermelő, a közlekedési ágazatok okozta légszennyezés, valamint az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését célzó intézkedéseket) értékelte a 2014-2010. közötti évekre vonatkozóan. Az öt évvel ezelőtti számvevőszéki ellenőrzés megállapította, hogy a légszennyezés csökkentését és a klíma védelmét biztosító nemzetközi kötelezettségek, célkitűzések a hazai érdekekkel összehangoltan a hazai stratégiákba és programokba beépültek, ugyanakkor az ellenőrzött időszak végéig nem készült el a légszennyezés csökkentésére vonatkozó stratégia, nem jelent meg az Éghajlatvédelmi Kerettörvény és egy éves késéssel született meg a Nemzeti Éghajlatváltozási Program.

2015-ben az ÁSZ utóellenőrzés keretében vizsgálta a jelentés megállapításai alapján összeállított intézkedési tervek végrehajtását és megállapította, hogy a megjelölt hét feladat közül ötöt teljesítettek. A légszennyezés csökkentését célzó programokban a hatásokat értékelő indikátorokat kidolgozták, az alkalmazásukat nyomon követték. Az érintettek intézkedtek a hatósági feladatellátás létszám- és eszközigényének felmérésével és fejlesztésével kapcsolatosan is. A levegővédelmi rendelet szakmai felülvizsgálata az utóellenőrzés időszakában folyamatban volt. A helyi környezetvédelmi szabályok készítésére vonatkozó jogszabályi előírások módosítására vonatkozó javaslatot pedig az új önkormányzati törvény hatályba lépése kezelte.

Az ÁSZ 2016. szeptember végén fejezte be a szén-dioxid kvótákkal való gazdálkodás ellenőrzését. A szén-dioxid kvóták kereskedelmének rendszere 2014-ben és 2015-ben módosult, jogszabályi és szervezeti feladatváltozások történtek. Az ellenőrzés a Nemzetgazdasági Minisztérium, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Földművelésügyi Minisztérium, az Országos Meteorológiai Szolgálat, az ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft., és az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség feladatellátását értékelte a 2013. január 1. és 2015. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan.

Az ÁSZ ellenőrzése megállapította, hogy a feladatellátásban érintett szervezetek tevékenységének szabályozottsága megfelelő volt, az követte a jogszabályokban bekövetkezett változásokat. A szén-dioxid kvótákkal való gazdálkodás kontrolljait kialakították és működtették, aminek eredményeként csökkent a klímaváltozást befolyásoló üvegházhatású gázok kibocsátásának összmenyisége, biztosítva ezzel a nemzetgazdasági, társadalmi és környezetvédelmi érdekek együttes érvényesülését. A szén-dioxid kvóta kereskedelemhez kapcsolódó intézményrendszert érintő átalakítások szabályszerűen megtörténtek. Az érintett tárcák és szervezetek között fennálló tájékoztatási kötelezettség azonban nem minden esetben a jogszabályi előírásoknak megfelelően valósult meg.

A jóváhagyott kibocsátási egységek kiosztása, visszaadása és törlése, és az egyéb emisszió-kereskedelmi feladatok ellátása, valamint a szén-dioxid kvóták értékesítése alapvetően szabályszerű volt. A szén-dioxid kvóták értékesítéséből származó bevételek felhasználása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt, ugyanakkor nem használták ki teljes mértékben a pályáztatott forrásokat. A kibocsátási egységek értékesítéséből származó bevételi előirányzatokból támogatott beruházások összhangban voltak a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában megfogalmazott klímapolitikai célkitűzésekkel. Az ÁSZ feltárta, hogy az ellenőrzött szervezetek a pályáztatási folyamatban igen, de a szén-dioxid kvótákkal való gazdálkodás teljes folyamatára vonatkozóan nem alakítottak ki gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelményeket. A hiányosságok kiküszöbölése érdekében az ÁSZ a nemzetgazdasági miniszternek, a nemzeti fejlesztési miniszternek és a földművelésügyi miniszternek fogalmazott meg javaslatokat.

A törvényjavaslat témájához kapcsolódik, hogy jelenleg az előkészítés szakaszában van egy, a **levegő minőségével kapcsolatos nemzetközi, közös ellenőrzés** az Állami Számvevőszék részvételével. A levegő minőségének megfelelése a társadalom egészét érintő tényező, amelynek megóvása határokon átnyúló feladatot is jelent.

Budapest, 2016. november 8.